

miltton →

# Pea liiva alt välja 2021

- Ettevõtete roll ühiskondlikult oluliste väljakutsete lahendamisel ning parimad viisid oma panuse väljendamiseks.

*Balti riikide sarnasused ja erinevused ning võrdlus Soome ja Rootsiga.*

## → Uuringust

**Miltton uuris eestlastelt, lätlastelt, leedukatelt, soomlastelt ja rootslastelt, kuidas nähakse ettevõtete rolli ühiskondlikult oluliste väljakutsete lahendamisel.**

Uuring viidi läbi 2021. aasta maist juunini. Uuringu valim oli esinduslik vanuse, soo ja piirkonna suhtes kõigis riikides, osales üle tuhande 18-60+ aastase inimese. Uuringu läbiviimise partneriks oli Norstat.

Järgnevalt on toodud välja peamiselt Baltikumi riikide elanike arvamus, mõnel juhul ka võrdlus rootslaste ja soomlastega. Samuti on toodud mõningaid võrdlusi varasemate Milttoni uuringutega. 2017. aastal avaldas Miltton samasisulise uuringu Soomes, Rootsis ja Eestis ning 2020. aastal ainult Eestis.

## **Mida tahtsime teada saada?**

**01\_ Kas ettevõtetelt oodatakse panustamist ühiskondlikult olulistesse teemadesse?**

**02\_ Mil viisil panustamist oodatakse?**

**03\_ Mis teemadel panustamist oodatakse?**

**04\_ Milline on parim viis oma vastutustundlikkust väljendada?**

**05\_ Mis vastajatele ettevõtete vastutustundlikkuse puhul ei meeldi?**

**06\_ Kas ketlikkuse aspektid mõjutavad vastajate tarbimiskäitumist?**

**07\_ Mis motiveerib vastajaid vastutustundlikumaid valikuid tegema?**

“

**Inimesed näevad ettevõtteid osana suuremast pildist ning ootavad neilt seisukohavõttu ja osalemist avalikus arutelus, et liikuda võrdsema ja kestlikuma ühiskonna poole.**

# → Kas ettevõtted peaksid ühiskondlikult olulistel teemadel sõna võtma?

**72 % kõigist vastanutest**

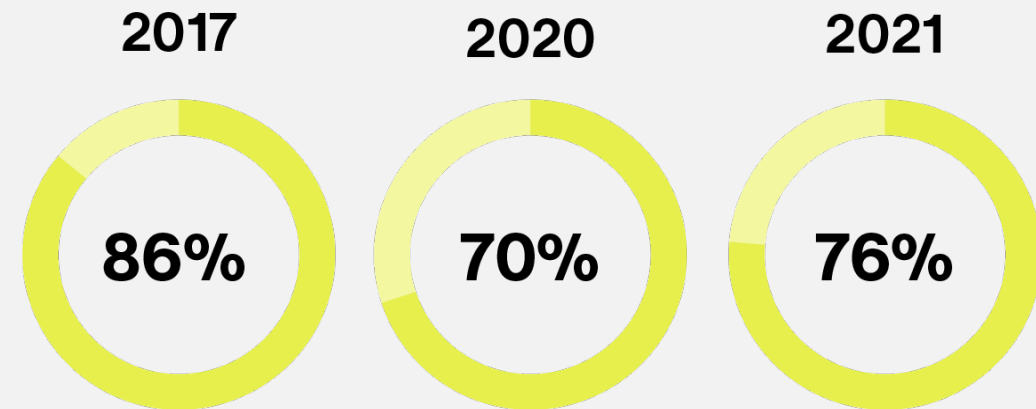
80% 2017. aastal\* (Eesti, Läti, Soome)

**75% Balti riikide lõikes**

73% ltlastest, 80% leedukatest, 76% eestlastest

**Arvab**, et ettevõtted peaksid ühiskondlikult olulistel teemadel sõna võtma.

Eestlaste ootused ettevõtete panustamisele on alates 2020. aastast langenud\*



\*Võrdlus on indikatiivne, sest küsimuse sõnastus oli 2017. aastal erinev: "Kas ettevõtted peaksid osalema ühiskondlike probleemide lahendamisel?"

# → Mis on parim viis ettevõtetel ühiskoindlikesse probleemidesse sekkumiseks?

Ettevõtted...

**17%**

peaksid võtma seisukohta ja osalema avalikul arutelul, kuid mitte sekkuma konkreetselt väljakutsete lahendamisesse

Madalam keskmine kui Soomes ja Rootsis.  
Rootsis 30%, Soomes 20%, Lätis 17%, Leedus 12% ja Eestis 10%.

**13%**

peaksid sekkuma ühiskondlike väljakutsete lahendamisesse, kuid mitte võtma seisukohta ega osalema avalikul arutelul

**58%**

peaksid osalema avalikul arutelul ning andma panuse ühiskondlike väljakutsete lahendamisesse

Kõrgem keskmine kui Soomes ja Rootsis.  
Kõrgeim Leedus ja Eestis 61%, Rootsis 37%, Lätis 51%, Soomes 52%.

**12%**

ei peaks võtma seisukohta ega osalema avalikul arutelul

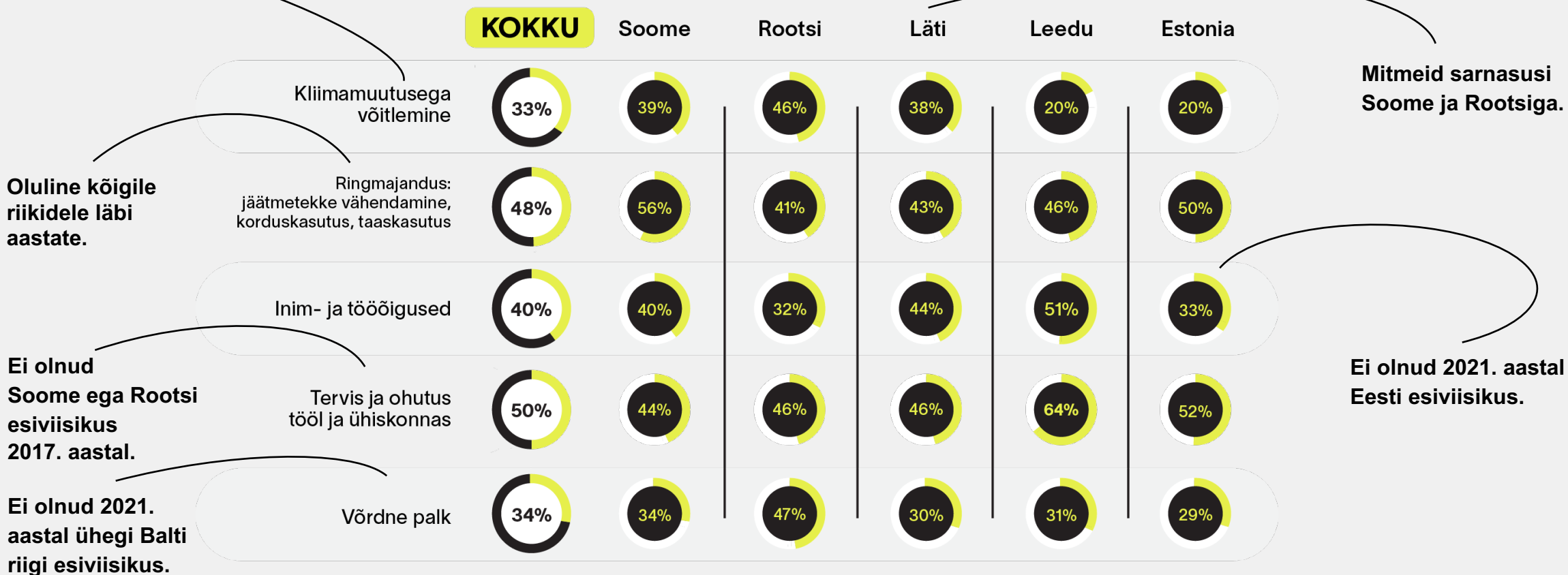
“

Kõige olulisem teema kõigis riikides oli 2021. aastal **tervis ja ohutus tööl ja ühiskonnas**, ülejäänud neli olid seotud looduskeskkonnaga.

## → 03. TOP 5 teemad, millesse panustamist oodatakse

Ei olnud Eesti ega Läti oluliste teemade esiviiskus. Küll aga kõigi riikide 18-29-aastaste esiviiskus (Leedu noorte nr 1)

Veelgi sarnasemad kui 2017. aastal.





# → TOP 5 teemad Baltikumis, millesse panustamist oodatakse

Tervis ja ohutus  
tööl ja ühiskonnas **54%**

Ringmajandus: jäätmetekke vähendamine,  
korduskasutus, taaskasutus **46%**

Inim- ja  
tööõigused **43%**

Kohalik  
tootmine **37%**

Maksudest  
kõrvalehoidumine **33%**  
(Lätis 39%)

Võrdne palk 30%

Looduse hoidmine 27% (Eestis 37%)

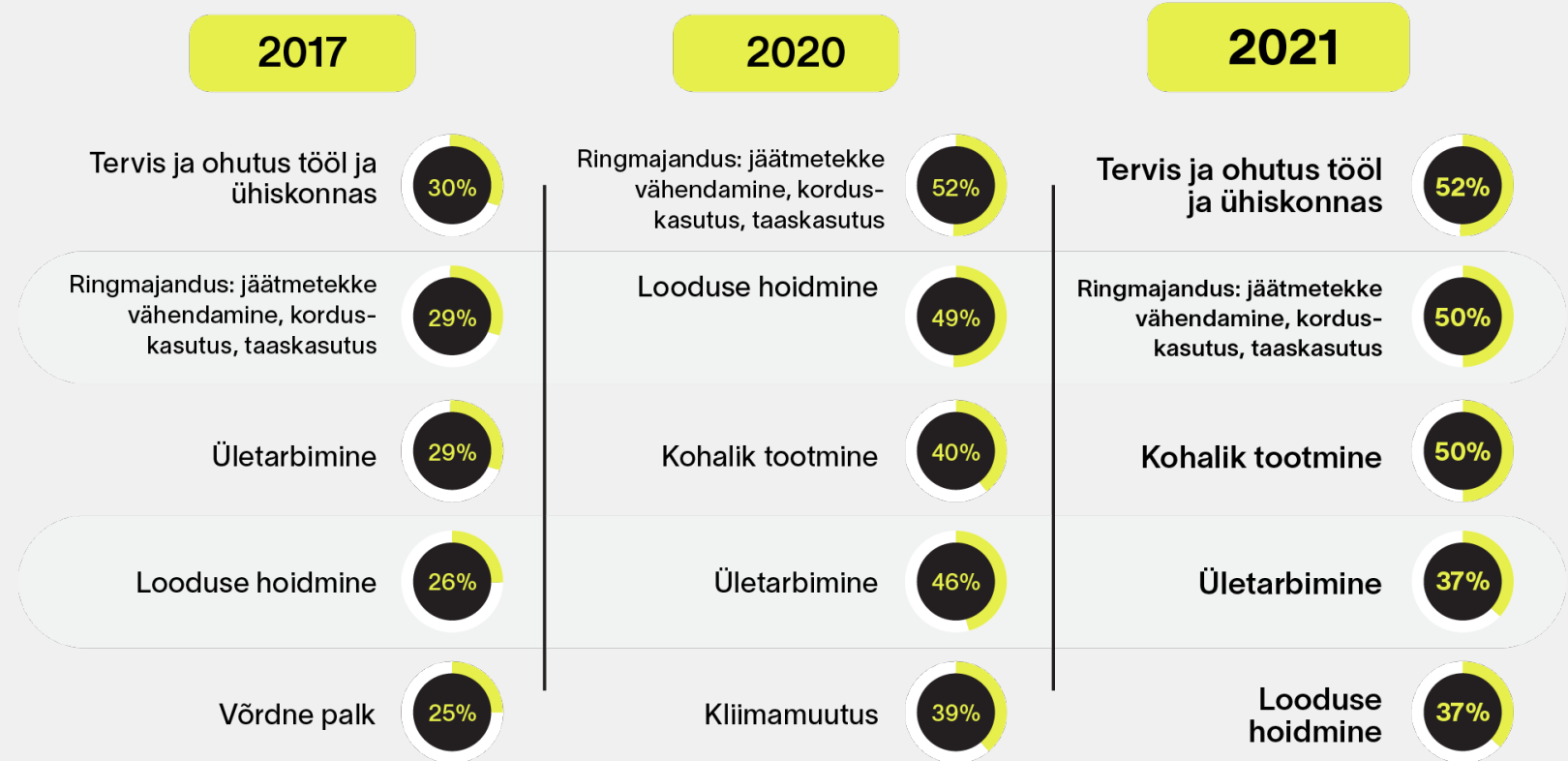
Kliimamuutus 26% (Leedus 38%)

Läänemere reostamine 24%

Leedu	Läti	Eesti
Tervis ja ohutus tööl ja ühiskonnas 46%	Tervis ja ohutus tööl ja ühiskonnas 64%	Tervis ja ohutus tööl ja ühiskonnas 52%
Inim- ja tööõigused 44%	Inim- ja tööõigused 51%	Ringmajandus: jäätmetekke vähendamine, korduskasutus, taaskasutus 50%
Ringmajandus: jäätmetekke vähendamine, korduskasutus, taaskasutus 43%	Ringmajandus: jäätmetekke vähendamine, korduskasutus, taaskasutus 46%	Kohalik tootmine 50%
Ületarbimise vähendamine 39%	Maksudest kõrvalehoidmise vähendamine 39%	Looduse hoidmine ja liigiline mitmekesisus 37%
Kliimamuutusega võitlemine 38%	Kohalik tootmine 35%	Ületarbimise vähendamine 37%

# → TOP 5 teemat Eestis läbi aastate (2017, 2020, 2021)

- Ringmajandus ja jäätmed
- Ainsana viiest riigist: looduse hoidmine ja elurikkus
- Võrdne palk\* ei ole enam viie olulisima teema hulgas



\*2020. a Statistikaameti andmetel on palgalõhe ka vähenenud 20,9% - 15,6%.

→ **03. Baltikumis on noorte (18-29) ühiskondlikud väärtused keskmisest erinevamad\* kui Soomes ja Rootsis, kus need põlvkondade lõikes kuigi palju ei erine.**

\*Leedu ja Eesti noored on üldkeskmiste tulemuste lähedal. Läti noored erinevad oma riigi keskmisest kõige vähem (meeste ja naiste võrdne palk jõuab esiviisikusse, jättes kõrvale maksudest kõrvalehoidumise vähendamise).

Kliimamuutustega võitlemine on kõigi jaoks esiviisikus ja Leedu (46%) noorte jaoks isegi kõige olulisem.

Noored leedukad (38%) ja eestlased (54%) muretsevad palju ületarbimise pärast, samas kui ülejäänud kolm riiki näevad selle tähtsust vähem.

Läti noored on ainsad, kellel on küberjulgeoleku teema esiviisikus (26%)

Eesti (48%) ja Läti (31%) noortel on üks ühine probleem, millega ettevõtted peaksid nende arvates tegelema ja mis koondtulemustes ei kajastu – see on meeste ja naiste võrdne palk; oluline ka Leedus (30%), kuid siiski mitte esiviisikus.

“

## **Kes kannab hoolt Läänemere eest?**

Läänemeri ei olnud 2021. aastal ühegi uuringus osalenud Läänemeriigi oluliste teemade esiviisikus.

“

**Inimesed usuvad ausasse ja läbipaistvasse kommunikatsiooni ja konkreetsetesse muutustesse ärimudelid.**

**Tundub, et inimesed on väsinud kommunikatsioonist, mis sisaldab vaid positiivseid külgi ega too esile väljakutseid.**

## → 04. Mis on parim viis oma panuse väljendamiseks?

Tõenäoline trend  
Baltikumis: Vastutustundlik  
ärimudel on paari aasta  
pärast kõige oodatum viis  
oma panuse  
väljendamiseks  
(Põhjamaade trendid jõuavad Baltikumi  
tavaliselt paar kuni viis aastat hiljem).

**Realistlikud jätkusuutlikkuse eesmärgid 40%**

Läti 44%, Leedu 44%, Eesti 33%

**Läbipaistev kommunikatsioon ja raporteerimine 37%**

Läti 25%, Leedu 45%, Eesti 41%

**Sertifitseeritud tooted, teenused ja protsessid 37%**

Läti 25% , Leedu 41%, Eesti 45%

**Kestlikel alustel põhinev ärimudel 34%**

Läti 35%, Leedu 29%, Eesti 40%  
Rootsis ja Soomes nr 1 (50%)

**Usaldusväärsed andmed ettevõtte  
vastutustundlikkuse kohta 28%**

Läti 18%, Leedu 31%, Eesti 35%

## → 05. Mis vastanutele ettevõtete vastutustundlikkuse puhul ei meeldi?

Ainult **5,5%** eestlasi

ja leedukaid on rahul ettevõtete vastutustundliku tegevusega.  
(12% Rootsi, 11% Soome ja Läti)

Arvavad, et ettevõtted ei ole tegelikult valmis oma planeeti kahjustavat **53%**

Läti 50%, Leedu 58%, Eesti 51%

Ettevõtted räägivad ainult positiivsetest saavutustest, ei ava väljakutseid/ebaõnnestumisi **45%**

Leedu 41%, Läti 45%, Eesti 49%

Vastutustundlikkuse kommunikatsioon on klišeedest pungil **26%**

Leedu 23%, Läti 24%, Eesti 32%, Soome 38%

Arvavad, et ettevõtete vastutustundlikkuse kommunikatsioon on ebamäärane või ebaselge **25%**

Läti 22%, Leedu 24%, Eesti 29%

## → 06. Kas toodete/teenuste tarbimisel arvestate nende vastutustundlikkuse aspektiga?

**70%** teeb oma igapäevaelus alati/aeg-ajalt kestlikuma tarbimisvaliku.

2020. aastal vastasid pooled eestlased, et on nõus säästlikult toodetud toote eest rohkem maksma.  
(Baltikumi kaubanduses see siiski ei peegeldu. Soovmõtlemine?)

Vastutustundlikkuse aspekt ei mõjuta keskmiselt 20% vastanuid. **26 % Läti**, 18% Leedu, 16% Eesti // Soome, Rootsi keskmine vaid 7%

**Alati 21%**

20% Läti, 22% Leedu, 22% Eesti  
Soome, Rootsi keskmine 23%

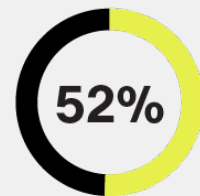
**Aeg-ajalt 49%**

45% Läti, 47% Leedu, 55% Eesti  
Soome, Rootsi keskmine 61%



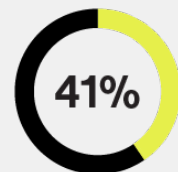
## → 07. Mis põhjustel tehakse kestlikumaid tarbimisvalikuid?

**Kolmes riigis on kestlike valikute langetamise motivatsioon sama:**



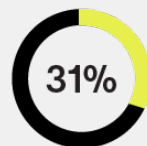
**Tulevaste põlvkondade parema tuleviku kindlustamine**

Soome ja Rootsi keskmine 63%  
Lätis 47%, Leedus 53%, Eestis 57%



**Enda keskkonnajalajälje vähendamine**

Eestis 51% , Lätis ja Leedus 36%



**Parem enesetunne ja süütunde vähendamine**

Leedus 38%+



## Leedukad

Leedukad on Balti riikidest oma väärtuste poolest Soomale ja Rootsile kõige sarnasemad.



## Noored

Järgmisel kümnendil dikteerivad just nemad tarbimist ja töökohti. Noortele läheb jätkusuutlik areng korda.



## Realistlikud eesmärgid ja läbipaistvus

Eesmärgiseade ja kommunikatsiooni puhul tuleb arvestada, et inimesed on glišeedest väsinud ning ootavad näha ka väljakutseid.



## Läänemeri

Läänemere keskkonnaseisundile on vaja rohkem tähelepanu juhtida.



## Tervis ja ohutus

Kõige olulisem teema ning seab ootused ka tööandjatele.



## Vastutustundlik ärimudel

Soovitus Baltikumi riikide tegevjuhtidele: umbes viie aasta pärast on just see Balti riikide inimestele kõige oodatum viis ettevõtte vastutustundlikkuse väljendamiseks.

**Põhi-  
järelused**

# → Aitäh!

/ **Annika Arras**

Annika.Arras@miltton.com

/ **Jolanda Lipu**

Jolanda.Lipu@miltton.com

/ **Helen Tammemäe**

Helen.Tammemae@miltton.com

